NOTĂ INTRODUCTIVĂ

Prezentul număr din *Studii și cercetări lingvistice* este conceput ca un omagiu[1] adus doamnei profesoare Oana Chelaru-Murăruș, personalitate marcantă a lingvisticii bucureștene, cadru didactic prestigios al Departamentului de Lingvistică din cadrul Facultății de Litere a Universității din București și decan al acestei Facultăți în perioada 2012–2016. Titlul simbolic ales pentru această secțiune omagială – *Lingvistică... și dincolo de lingvistică* – reflectă cu fidelitate vocația intelectuală, deschiderea interdisciplinară și orizontul teoretic amplu care au caracterizat întreaga carieră didactică și de cercetare a Doamnei Profesoare.

Oana Chelaru-Murăruș: profilul unui lingvist și pedagog de vocație. Activitatea științifică a Oanei Chelaru-Murăruș se remarcă prin rigoare metodologică, diversitate tematică și o constantă conectare la direcțiile moderne de cercetare din domeniul științelor limbajului. Parcursul său universitar, strâns legat de Facultatea de Litere a Universității din București, acoperă o gamă largă de discipline fundamentale și aplicate: stilistica, pragmatica, analiza discursului, didactica limbii și literaturii române, precum și predarea românei ca limbă străină (RLS). În calitate de conducător de doctorat și de titular al unor cursuri de referință la nivel de licență, masterat și doctorat, Oana Chelaru-Murăruș a contribuit decisiv la formarea a numeroase generații de studenți, cercetători și profesori de limba română, impunându-se ca un model de exigență academică, claritate conceptuală și generozitate pedagogică.

Contribuțiile sale editoriale și de cercetare – concretizate în monografii, volume colective, studii de specialitate, manuale și ghiduri metodologice – explorează cu precădere zonele de interferență dintre structura gramaticală, funcționarea discursivă și dimensiunea socioculturală a limbii. De la analiza sintactică și pragmatică a actelor de vorbire și a discursului mediatic sau politic, până la problematica complexă a didacticii limbii române și a evaluării competențelor lingvistice, lucrările Oanei Chelaru-Murăruș au deschis direcții fructuoase de analiză. De asemenea, mandatul său managerial în fruntea Facultății de Litere, precum și implicarea sa în numeroase proiecte naționale și internaționale

[1] În urmă cu cinci ani, i-a fost dedicat și volumul *Limba română – modernitate și continuitate în cercetarea lingvistică. Actele celui de-al XX-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică (București, 20–21 noiembrie 2020)*, editori: Cezar Bălășoiu, Carmen Mîrzea Vasile, Isabela Nedelcu, Editura Universității din București, 2021.

de reformă curriculară și formare continuă au demonstrat un devotament exemplar față de instituția universitară și față de statutul limbii române în educație.

Articolele reunite în acest volum reflectă diversitatea preocupărilor Oanei Chelaru-Murăruș, dar și amprenta pe care a lăsat-o asupra colegilor, a colaboratorilor și a foștilor săi studenți. Studiile acoperă domenii variate:

(i) *pragmatică, gramatică și analiză discursivă* – sunt reunite aici cercetări axate pe funcționarea limbii în context și pe dinamica morfosintactică actuală. Mădălina Tăbăcitu investighează valorile și interpretările contextuale ale conectorului disjunctiv *sau* în limba română actuală, în timp ce Mihaela-Viorica Constantinescu analizează atenuatorii de relație în cazul actelor directive. Din perspectivă morfosintactică și lexicală, Mihaela Tănase-Dogaru discută nuanțat statutul numelor de rol scurtate (*clipped role nouns*) ca cvasinume proprii în română, Camelia Stan abordează problema concurenței dintre structurile sintetice de genitiv și cele analitice cu *de*, iar Daiana Felecan și Oliviu Felecan propun o extindere teoretică a pragmaticii antroponimului prin prisma practicii discursive;

(ii) *lingvistică aplicată, didactică și terminologii de specialitate* – o altă dimensiune definitorie pentru cariera Oanei Chelaru-Murăruș este abordată prin contribuții ce vizează didactica și lexicul specializat. Andra Vasilescu oferă o relectură a *Cursului de lingvistică generală* saussurian din perspectiva teoriilor didactice moderne. În sfera românei ca limbă străină și a lingvisticii de corpus, Gabriela Biriș prezintă o analiză a vocabularului medical pentru româna L2, iar Cristina Varga și Andreea-Victoria Grigore propun o actualizare a glosarului de specialitate dedicat terminologiei de mediu și reciclării;

(iii) *semantică istorică, onomastică și interdisciplinaritate literară* – deschiderile spre istoria mentalităților, stilistică și analiză de text întregesc profilul volumului. Gabriela Stoica sondează istoria emoțiilor prin analiza conceptului de *egoism/selfishness* în limba română și modelul cultural-afectiv românesc din secolul al XIX-lea, iar Mihaela Munteanu Siserman identifică strategiile denotative aplicate numelor comerciale din sfera saloanelor de înfrumusețare. Dimensiunea de analiză a discursului literar este reprezentată de Bianca Alecu (studiu privitor la subiectivitatea lirică în poezia lui Mircea Ivănescu), de Camelia Ușurelu și Elena Ionescu (investigație asupra reprezentării timpului în teatrul lui Matei Vișniec).

Prin substanța teoretică a contribuțiilor și prin diversitatea domeniilor abordate, volumul constituie o dovadă de recunoștință, respect și prețuire aduse Doamnei Profesoare Oana Chelaru-Murăruș. Cu prilejul acestei aniversări, autorii și colegii îi urează ani mulți cu sănătate, bucurii și idei noi în activitatea academică și personală!

Editoarele